

OGÓLNOPOLSKIE WARSZTATY SZKOLENIOWE W ZAKRESIE RATOWNICTWA NA SZYBKOPŁYNĄCYCH WODACH WIETRZNICE 2014

W dniach 07-11.05.2014 na Torze Kajakowym WIETRZNICE w Zabrzeży, odbyły się II Warsztaty Szkoleniowe w zakresie ratownictwa na wodach górskich i szybko płynących wodach powodziowych. W warsztatach zorganizowanych przez Instytut Ratownictwa WGiP brali udział Ratownicy Wodni, Ratownicy Górscy, Ratownicy Medyczni oraz Strażacy z Państwowych Jednostek Straży Pożarnej. Warsztaty składały się z trzech modułów:

1. Szkolenia teoretycznego i praktycznego na rzekach górskich i na torze slalomowym, w zakresie poruszania się, używania sprzętu specjalistycznego oraz ratownictwa na wodach szybko płynących.
2. Pokazu akcji ratowniczej na wodzie górskiej oraz współdziałania służb ratowniczych podczas akcji ratowniczej
3. Zawodów w ratownictwie na wodach szybko płynących.

Podczas szkolenia, uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z podstawami teorii zachowania się wody górskiej czy też szybko płynącej wody powodziowej, w nomenklaturze ratowniczej zapoznać się z podstawami teoretycznymi „czytania wody”. Cykl wykładów zapewniał również zapoznanie się z technikami liniowymi oraz poruszał tematykę ratownictwa medycznego i resuscytacji.

Tematyka wykładów:

- Potamologia oraz zagrożenia związane ze specyfiką wód szybko płynących ze zróżnicowaniem na wody górskie i powodziowe. „Czytanie wody”- czyli rozpoznawanie ukształtowania dna na podstawie zachowania wody w korycie -
wykładowca mgr Maciej Danek
- Liny, węzły, techniki linowe i sprzęt alpinistyczny, wykorzystywany w ratownictwie na wodach szybko płynących. Przygotowanie, konserwacja i przechowywanie sprzętu do ratownictwa linowego.
wykładowca Jacek Broński
- Ratownictwo medyczne , pierwsza pomoc w warunkach wód górskich i powodziowych.
wykładowca mgr Krzysztof Bulzak
- Taktyka działań ratowniczych, techniki ratownictwa i autoratownictwa w wodach szybko płynących, poruszanie się w wodzie o charakterze górskim i powodziowym.
wykładowca mgr Bartłomiej Danek

Wykłady przeprowadzone przez 3 dni poprzeplatane były ćwiczeniami praktycznymi. Duży nacisk położyliśmy w tej edycji Warsztatów na techniki linowe, budowanie stanowisk poprzez stosowanie podstawowych węzłów oraz minimalnej ilości sprzętu. Ćwiczenia te miały za zadanie nauczyć bądź przypomnieć, jak w krótkim czasie, znając kilka podstawowych węzłów zrobić przeprawę czy też zbudować most linowy.

Działania ratownicze na wodach szybko płynących odbywają się zazwyczaj w wielkim pośpiechu i stresie, wynikającym z dynamicznego rozwoju sytuacji, tym bardziej jeżeli w wodzie znajduje się osoba poszkodowana. Wyuczenie się najprostszych technik, minimalizuje ryzyko popełnienia błędu, improwizowania i

zastosowania często nieskutecznego układu asekuracyjnego. Oczywiście nie pominęliśmy również ćwiczeń z zastosowaniem skomplikowanych układów wyciągowych, stosowanych w wyjątkowo trudnych akcjach ratowniczych oraz do zabezpieczenia trudnych miejsc, podczas zawodów sportowych spływów i imprez na wodach górskich i szybko płynących. Zajęcie z użyciem lin cieszyły się dużym zainteresowaniem szczególnie wśród ratowników wodnych, którzy dość rzadko mają okazję ćwiczyć techniki linowe tym bardziej pod okiem fachowców. Nadmienić tu również pragnę, iż kursanci mieli okazję pobierać nauki w zakresie ratownictwa na linach od najlepszych, za których należy bez wątpienia uznać ratowników i instruktorów Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

Również dzięki uprzejmości naczelnika TOPR pana Jana Krzysztofa oraz pana Jacka Brońskiego ratownika zawodowego TOPR, między innymi instruktora ratownictwa śmigłowcowego, uczestnicy warsztatów zapoznali się ze specyfiką ratownictwa śmigłowcowego, zasadami współpracy ze śmigłowcem, warunkami w jakich można używać śmigłowiec, na jakim terenie pracuje, kto może dysponować śmigłowcem TOPR oraz inne. Również na terenie bazy śmigłowcowej w Zakopanym, uczestnicy warsztatów zostali zapoznani i przeszkoleni przez dyżurnego lekarza

TOPR, z użycia urządzenia do resuscytacji w trakcie transportu.

Jednak zarówno warsztaty jak i każde szkolenie organizowane przez Instytut Ratownictwa to jednak woda, woda płynąca, woda górską. I tego też nam nie zabrakło, ćwiczenia odbywały się między innymi na zakolu Dunajca w Wietrznicach. Tutaj uczestnicy doskonalili umiejętności operowanie rzutką ratowniczą, podejmowania osoby płynącej w nurcie rzeki. Zajęcia na zakolu Dunajca stanowią bardzo istotny element szkolenia ratowników na wodach szybko płynących. Woda na Dunajcu doskonale odzwierciedla warunki w jakich przyjdzie się zmierzyć

ratownikom na wodach powodziowych, szeroko rozlanych pchających masy wody. Tu również ćwiczone zostały elementy podejmowania poszkodowanych z miejsc odciętych, np. na kamieniu, kłodzie drzewa itp. Ciekawym elementem szkolenia, jest postawienie uczestnikom zajęć problemu do rozwiązania jak np. dotarcie do osoby będącej w miejscu trudnodostępnym, gdzie ratownicy muszą opracować własny sposób prowadzenia skutecznej i bezpiecznej akcji ratowniczej. Jak się później okazuje, najczęściej ratownicy (kursanci) wybierają najbardziej wyszukane sposoby ratownicze, zapominając o najprostszych.

Ważnym elementem szkolenia na wodach szybko płynących jak również podczas tegorocznych warsztatów są zajęcia wyjazdowe na rzekę Białkę do Jurgowa. Białka jest typową rzeką górską, zimną rwącą, z dużymi kamieniami w dnie. Bardzo często uczestnicy mają po raz pierwszy w życiu możliwość znaleźć się w prawdziwej górskiej rzece. Jak każde zajęcia w wodzie podczas Naszych kursów, tak i tu na Białce,

mają przede wszystkim za zadanie oswoić kursantów z wodami płynącymi, dać poczuć działanie wody na „własnej skórze” a przez to uzmysłwić, że z wodą szybko płynącą można współpracować a walka nic nie da. Podczas tegorocznych warsztatów szkoleniowych, poziom rzeki Białki był na tyle wysoki, że dało się przeprowadzić zajęcia w zakresie poruszania się pontonem po rzece górskiej. Z racji specyfiki pływania po płytkiej rzece górskiej do ćwiczeń wybrane zostały zwrotne i szybkie pontony Colorado. Podczas płynięcia pontonem, uczestnicy szkolenia przekonali

się, że pokonanie rzeki górskiej na której cały czas trzeba lawirować pomiędzy skałami i wypłycciami nie jest rzeczą prostą. Efektem tej nauki jest poważnie uszkodzony jeden z pontonów. Doświadczenie podczas tegorocznych warsztatów z użyciem pontonów, pokazało, że jest potrzeba organizowania

szkoleń w zakresie poruszania się pontonami po wodzie szybko płynącej. Pontony są podstawowym środkiem transportu podczas ewakuacji i ratowania w wodach powodziowych, dostępne praktycznie we wszystkich organizacjach ratowniczych działających na wodach. Brak umiejętności sterowania i zachowania się na pontonie płynącym z szybkim nurtem może stanowić śmiertelne zagrożenie dla ratowanych jak i ratowników.

Oczywiście nie zabrakło ćwiczeń na Torze Kajakowym w Wietrznicach. Wietrznice są idealnym miejscem do ćwiczeń ratowniczych. W komfortowych warunkach na odcinku ok 300 metrów zgromadzono większość układów i przeszkód, występujących na odcinkach szybko płynących wód górskich i powodziowych. Również na Torze Kajakowym rozegraliśmy Mistrzostwa w Ratownictwie na Wodach Górskich gdzie przygotowanych zostało kilkanaście zadań, typowych dla ratownictwa w tym właśnie środowisku.

Dzięki uprzejmości firmy Capital Safety oraz Extreme Group, uczestnicy warsztatów mieli możliwość przekonać się jak wielkie siły działają na organizm spadający na lonży asekuracyjnej (specjalnie przygotowany odcinek liny, taśmy itp. za pomocą której osoba pracująca na wysokości jest zabezpieczana przed upadkiem). Firma Capital Safety, będącej liderem w systemach zabezpieczeń prac na

wysokości, oddała do dyspozycji podczas zajęć, samochód laboratorium wraz z obsługą. Była zatem możliwość dokonania prób wytrzymałościowych różnych lin, lonży, węzłów pochłaniających siłę upadku. Uczestnicy szkolenia mogli poczuć na własnej skórze, jak niekomfortowe jest wiszenie na linie w uprzążach. Pokazy te okazały się bardzo pouczające dla każdej z grup biorących udział w Warsztatach.

Tekst: Grzegorz Danek
Zdjęcia: Tomasz Pawłowski